

VÝKONNOSTNÉ ZMLUVY SAV 2024–2026

Stratégia organizácie SAV

Sociologický ústav SAV, v. v. i.

Základné informácie o v. v. i.

Názov

Sociologický ústav SAV, v. v. i.

Štatutárny zástupca

Mgr. Ing. Miloslav Bahna, PhD.

Adresa

Klemensova 19

Kontaktné údaje

02 / 529 64 355, sociolog@savba.sk

Webová stránka

<http://www.sociologia.sav.sk>

Dátum

30. 6. 2025

STRATÉGIA Sociologického ústavu SAV, v. v. i.

Hlavné smerovanie pracoviska

Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied je kľúčové pracovisko základného výskumu v odbore sociológia na Slovensku a predstavuje najväčšiu kapacitu expertízy v tejto disciplíne. Naše výskumné smerovanie je definované v Strategickom výskumnom programe, ktorý definuje teoreticko-empirické skúmanie **spoločenských nerovností a dynamiky spoločenskej súdržnosti** ako dve hlavné oblasti výskumu v ústave. Tieto témy sú predmetom skúmania prostredníctvom širokej škály kvantitatívnych a kvalitatívnych metód pričom často uplatňujeme **komparatívny prístup**. Sociologický ústav sa zaväzuje spĺňať a udržiavať najvyššie nároky metodologickej kvality v dialógu so špičkovým bádaním v skúmanej oblasti vo svete.

Súčasný stav

Medzinárodný hodnotiaci panel pre obdobie 2016 až 2021 opísal ústav ako “jedno z najlepších pracovísk SAV”. Podobne, v medzinárodnom peer-review hodnotení Ministerstva školstva bolo identifikovaných 28 % publikačných výstupov ako výstupy svetovej kvality, čím sa ústav umiestnil na jedenástom mieste spomedzi 305 hodnotených výskumných tímov na Slovensku. Naše publikácie získali viaceré ocenenia, vrátane ceny za **najlepší článok od Americkej Sociologickej Asociácie**. S projektom podaným v roku 2021 sa ústav stal **len druhým pracoviskom na Slovensku, ktorému sa podarilo získať ERC grant v hodnote takmer 1,5 milióna EUR**. Sociologický ústav udržiava a rozvíja partnerstvá s rešpektovanými výskumnými inštitúciami vo svete, zúčastňuje sa dlhodobých medzinárodných výskumných projektov, akými sú **International Social Survey Programme (ISSP)** a **European Values Study (EVS)** a je členom medzinárodných profesijných organizácií vrátane **Európskeho konzorcia pre sociologický výskum (ECSR)**. Ústav poskytuje potrebnú infraštruktúru podporu pre vedeckú disciplínu i pre širšiu vedeckú komunitu vydávaním vedeckého časopisu **Sociológia - Slovak Sociological Review** a prostredníctvom prevádzkovania a rozvíjania **Slovenského archívu sociálnych dát (SASD)**. Časopis Sociológia je indexovaný v hlavných publikačných databázach, vrátane databázy Current Content a uverejňuje práce domácich aj zahraničných odborníkov. Slovenský archív sociálnych dát je súčasťou celeoeurópskej infraštruktúry CESSDA ERIC. Sprístupňuje kvantitatívny sociologický výskum uskutočnený za posledné desaťročia na Slovensku globálnej odbornej verejnosti. Ústav poskytuje **doktorandské štúdium sociológie** v partnerstve s katedrami sociológie na slovenských univerzitách. V oblastiach verejného záujmu sú pracovníci ústavu aktívne prítomní vo verejnom diskurze a v médiách, spolupracujú s občianskym sektorom a poskytujú expertízu verejnej správe na všetkých úrovniach. V rámci prípravy stratégie pre nasledujúce obdobie sme identifikovali niekoľko oblastí, v ktorých máme ambíciu sa v najbližších rokoch zlepšovať.

Hlavné ciele do roku 2029, opatrenia pre ich naplnenie a vyhodnotenie

Hlavný strategický dokument ústavu, **Strategický výskumný program**, bol aktualizovaný v roku 2025 v participatívnom procese zahŕňajúcom celú akademickú obec ústavu. Tento strategický materiál definuje súčasné výskumné priority, identifikuje náš dôraz na komparatívny výskum ako aj naše záväzky voči disciplíne a verejnosti.

Implementácia strategického výskumného programu v období 2025 – 2029 bude zahŕňať nasledovné:
a) **Posilnenie pozitívneho vývoja v kvalite publikovaných prác a ohlasu nášho výskumu**. Existujúce know-how v oblasti medzinárodného vedeckého publikovania, odborné poradenstvo Medzinárodného poradného zboru ústavu, existujúca vedecká spolupráca, vzájomná inšpirácia a spätná väzba od kolegov na pravidelných **“work in progress” ústavných seminároch**, ako aj rastúci podiel prác napísaných v spoluautorstve sú spoločne nástrojmi na vytváranie synergie a inšpirujú výskum, ktorý má spoločenský dopad. Ako nový nástroj na zvýšenie úspešnosti v recenznom konaní v najvýberovejších vedeckých časopisoch sme v poslednej dobe zaviedli **čítací seminár**, v rámci ktorého sú rozpracované rukopisy ešte pred zaslaním do recenzného konania v časopisoch diskutované a pripomienkované kolegami.

b) **Posilnenie našej dlhodobej pozície v rámci medzinárodných komparatívnych výskumných projektov** (International Social Survey Programme - ISSP, European Values Study - EVS) **aktívnou účasťou na ich metodologickom a substantívnom smerovaní** a prostredníctvom organizovania

vedeckých podujatí v rámci týchto spoluprác.

c) *Ďalší rozvoj Slovenského archívu sociálnych dát*, ktorý prevádzkuje ústav ako národného poskytovateľa služby v rámci **pan-európskej infraštruktúry CESSDA ERIC**. Budeme hľadať ďalšie zdroje financovania na národnej úrovni, posilňovať spoluprácu v rámci infraštruktúry CESSDA ERIC a rozširovať aktivity archívu tak, aby sme posilnili jeho pozíciu ako hlavného úložiska dátových súborov pre spoločenskovedný výskum na Slovensku.

d) *Uchádzanie sa o najprestížnejšie európske vedecké granty*. Keďže viacerí výskumníci v ústave majú skúsenosť s prípravou a podávaním ERC grantov ako aj so zapojením sa do projektov financovaných z ERC je našim cieľom **vyhľadávať a motivovať** vhodných **kandidátov** aby sa uchádzali **o podporu z ERC** v období 2025 do 2029. Podpora bude spočívať v zabezpečení tútorstva a v účasti na relevantných workshopoch a iných konzultáciách. Takáto podpora bude poskytnutá aj pri znovu-podaní projektu kolegu, ktorý vo výzve ERC-STG-2025 získal hodnotenie „B“.

e) *Posilnenie kvality doktorandského programu*, pričom sa oprieme o naše členstvo v **Európskom konzorciu pre sociologický výskum (ECSR)** a využijeme jeho podporu pre mobilitu výskumníkov a doktorandov ústavu v rámci jeho členských inštitúcií a prostredníctvom zapojenia sa našich doktorandov do letných škôl organizovaných konzorciom. Budeme pokračovať v novej sérii **písacích seminárov** pre doktorandov rozvíjajúcich zručnosti v akademickom písaní a v organizovaní **malých PhD obhajob**, ktoré zabezpečia spätnú väzbu od kolegov a / alebo oponentov finalizovaným PhD prácam pred ich odovzdaním.

Prvé vyhodnotenie plnenia strategických cieľov prebehne na konci roku 2026 v súvislosti s plnením parametrov podpísanej výkonnostnej zmluvy, následne budú v prípade potreby ciele stratégie modifikované s horizontom ich dosiahnutia v roku 2029.

Dlhodobá vízia a rozvoj ľudských zdrojov

Ústav bol medzi prvými spoločenskovednými a humanitnými pracoviskami na akadémii vied, ktorý si uvedomil potenciál grantových schém ERC. S dvomi podanými projektami pred rokom 2020 a dvomi projektmi podanými v rokoch 2021 (získaný grant) a 2024 (projekt hodnotený „B“) patrí aj medzi najúspešnejšie. Dlhodobou strategickou víziou je získať a pripravovať výskumníkov s ambíciou a schopnosťami žiadať a získať projekt z grantových schém zameraných pre excelentnú vedu. S týmto cieľom súvisí ďalší dlhodobý cieľ a program – udržiavať vysokú úroveň internacionalizácie výskumníkov a PhD študentov na ústave.

V oblasti ľudských zdrojov je ambíciou **pokračovať v internacionalizácii** vedeckého prostredia prostredníctvom inzerovania nových pozícií v **otvorených, medzinárodne široko propagovaných výzvach** prostredníctvom EURAXESS a ďalších kanálov relevantných vedeckých spoločností. Tento prístup, spolu s ponukou stabilného pracovného miesta už priniesol ústavu silné vedecké osobnosti vrátane absolventov prestížnych svetových univerzít ako aj výskumníkov s pracovnou skúsenosťou v ERC projektoch.

Podobnú stratégiu plánujeme uplatniť pri inzerovaní pozícií pre náš **PhD program**. V tomto prípade plánujeme okrem kurzov poskytovaných partnerskými univerzitami inovovať našu **sériu seminárov pre PhD študentov**, ktoré budú zamerané na ich schopnosť písať vedecké texty a projekty, pripravovať rukopisy pre časopisy a používať rôzne softwarové nástroje na analytickú prácu. Ich vzdelávanie bude podporené účasťami na letných školách zameraných na témy ich prác. Pre bezproblémovú integráciu nových študentov do výskumného prostredia na ústave získa každý nový študent svojho **mentora** z radov starších študentov.

Spoločenský dosah

Ústav bude naďalej podporovať popularizačné aktivity pracovníkov ústavu prispievajúce k obohateniu spoločenského diskurzu o komparatívne pohľady na spoločenské problémy a otázky, ktoré sa opierajú o spoľahlivé dáta a o najnovšie teoreticko-metodologické prístupy vo svetovej sociológii.